

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Ser[mo] ii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

maliciose pueniunt qd aliqui z qd p̄bis adu-
 latorijs aut fraudulentis vtunt ad deci-
 piendū: fr̄es sūt phariseoz. Interrogem⁹
 igit nos nō rētarēs sed scire desiderantes
 necdū scientia q̄ sit intellect⁹ informatiua:
 s; magis affectiōis excitatiua quod ē no-
 bis p̄necessariū. Nā bene scire z male vl-
 uere: nihil aliud ē q̄ seipm̄ p̄denare. Ex
 emplū habemus in ip̄is phariseis q̄b; di-
 cebat dñs. Lu. xi. Ue vob legisperitis qz
 tulist; clauē sciē: ip̄i p̄o nō introiistis z eos
 q̄ introibāt phibulistis. Uñ z Lu. xij. dñ.
 Seru⁹ sciēs volūtate dñi sui z nō faciens
 plagis: yapulabit multis.

Uert⁹ ar. Aud. zc. Lauere ne-
 miles phariseis q̄ de mādat; qdē lo-
 q̄bāt nō faciebāt cū tñ legē scia sine ope
 nihil p̄lit. Uñ dñr ipator. L. d scōis nuptij
 l. j. Regib; n̄ris mores intēdīm⁹ corrigere
 Et. xxij. q. v. Prodest. Hoc solū bñ agit
 vt vita hoim̄ corrigat. Nā qd valz alicui
 a p̄o p̄ncipēscire p̄stitutiōes p̄ncipis z
 riu facere. Applicā. Ro. ij. Nō auditores
 legis iusti sūt: s; factozes iustificabūtur.

Dñica. xvij. p̄tri. Ser. ij.

Quod est

Quod est. In oib; diuites facti
 est in illo in oī p̄bor in oī
 scia sic testimoniū ch̄i p̄firmatū ē in vob
 ita vt nihil desit vob in vl. g. expec. re. testu
 ch̄i dñi n̄ri. j. Coz. j. Hoc dixit obseruā
 tib; di mādata. Et sūt ibi tria p̄siderāda
 Primū: corinthioz p̄nēdatio. In oī
 bus diuites zc.

Secūm: p̄mēdatiōis rō. sic testimoniū
 ch̄i p̄firmatū est. zc.

Tertiū: rōnis p̄firmatiō: ita vt nihil zc
 Prop̄ hec bñ dñr. ps. Btā gēs cur⁹ ē dñs
 de? ei⁹ p̄pls quē elegit in hereditate sibi.

Quod est. zc.
Prim⁹ ar. An opa decalogi obligent
 ad p̄cepta formata: sic. Deuter.
 xvj. Iuste qd iustū ē exēq̄ris. Cōtra. Dic
 hierony. Anathema sit q̄ dñr p̄cepisse
 impossibile. S; nō ē in prāte pctōis ifoz
 mare opa sua. Rūder. Boñ. in. ij. disti.
 xxxij. Opa formata p̄nt dici dupliciter.
 Quo mō p̄ exclusionē deformitatis pcti.

Et h̄ mō p̄cepta obligāt ad opa formata
 qz obligāt ad vitanda peccata mortalia.
 Alio mō p̄ positionē dignitat; meriti. Et
 sic accipiūtur pp̄te. Et tūc distinguendū
 est qz qdā ē obligatio absoluta ita qz si nō
 faciat: omisiōis reatū incurrit. Alia ē cō-
 ditionalis vtz si vult h̄re p̄miū. Et h̄ mō
 mādata obligāt ad opa formata. Si autē
 loquamur de obligatione absoluta h̄ p̄t
 eē dupliciter. Aut loquēdo de mādat; in
 vnū collectis reductis vtz ad duo mādat;
 ta charitatis: z sic obligāt ad op⁹ forma-
 tū. Vel in se: si h; hō vñ possit in illud exte-
 ri: vt in p̄paratōe ani. Tenet em̄ hō im-
 plere mādata decalogi: vt p̄ h̄ p̄paret ioz
 cū gr̄e. Aut loquēdo de q̄libet mādato sin-
 gillatim z p̄ se: z sic nō obligant ad opera
 formata. Ad illud autē qd obijcit dicēdū
 qz qdā ē mod⁹ iusticie q̄ facit opus meriti-
 toriū. Ali⁹ est q̄ excludit deordinationē in-
 tentiōis. Et hic est in p̄cepto: nō autē p̄-
 mus. Hec Boñ. Pro sūd. Vultuz est
 attendendū ad dei mādata cū dñs de ley-
 gib; hūanis dicat. Iuuenalis Respice qd
 moneant leges: qd curia mander: premia
 q̄nta bonos maneāt q̄ fulmine iusto. Et
 cyts z capito ruerint dānante senaty. Uñ
 z Aristo. j. politicoz. Sic optimū aialuz
 est hō lege fruēs: ita pessimū est a legez iu-
 sticia separatus. Sed q̄ritur An manda-
 ta legis diuine. zc. Dic rñ. vt supra. Et q̄
 p̄clude qz nō p̄t eē p̄cepti trāsgressio abs-
 qz deformitate pcti: nec tñ erit meritoria
 ei⁹ impletio absqz gr̄a z charitate. Ideo
 bñ dicit paulus. j. Coz. xij. Si charitatē
 nō habuero nihil sum. Heu heu vbi nūc
 charitas: Rara certe nūc charitas ad de-
 um: pene nulla ad p̄mū. Osee. iij. Nō ē
 p̄itas: nō est misericōdia scia dei in terra. Iō
 maledictū: mēdactū: homicidiū: furtū: et
 adulteriū: iudauerūt: z sanguis sanguis
 nē tetigit. zc. O miseri pensate: q̄ tremen-
 da sit diuine legis trāsgressio. Figura
 Exodi. xix. In datione legis ceperūt au-
 diri tonitrua z voces z tuba terribilis so-
 nans: z erat mons totus terribilis adeo
 vt p̄pls nō auderet iuxta stare. vt habet
 Exod. i. Hoc enim fuit figura horrois
 quē passuri sunt mandatorū trāsgressoz
 res i p̄spectu iudic; Uñ ibidē ait moyses

Dnica. xvii. post Trini.

ad plm. Ut pbaret vos venit de? et vt
terror illi? esse in vobis et no peccaretis.

Scds art. In pced. rē. In hoc dicitur
dū de saluatoz gōsa rōne q lz q
tētans pharise? interrogaret eū: tū benignē
rōdit dī. Diliges dñm rē. rēqz ibi: et pphē
Ubi tria ponit p ordinē

Primo pmi mādati expōsitiōe.

Scdō scdō mādati supadditiōe.

Tertio vtriusqz pfectiōe

Primo igit rē. dices: Diliges dñm deum
tuū ex toto corde tuo et ex tota ania tua et
ex tota mēte tua. Chrys. Nō dicit: time: s;
dilige. Timere em est seruoꝝ: diligere fili
ozū. Timor sub necessitate est: dilectio in
libertate. Idē. Diligere deū ex toto cor
de: est vt cor tuū nō sit inclinātū ad alie
rei dilectiōez: magis q̄ dei. Diligere euz
ex tota ania: est certissimū hēre aim in p
tate: et firmū esse in fide. Tota pō mēte di
ligere: est vt oēs sensus deo vadēt. Cuius
em intellect? deo ministrat: cui? sapia cir
ca deū est: aut? cogitatio ea q̄ dei sūt tra
ctat: cui? memoria q̄ bona sunt recordat:
tota mēte diligit deū. Glo. Ex toto corde
.i. intellectu: Aia. i. voluntate: Dēte. i. me
moriz: vt nihil ei p̄trariū sentias: aut ve
lis: aut recorderis. Bern. Toto corde. i.
sapiēt? suggestiōe diaboli ne seduca
mur. Tota ania. i. dulcī? p̄tra delectatiō
nes carnis ne alliciamur. Tota mēte: id ē
fortiter p̄tra p̄furas mōi ne opp̄mamur
Subiūgit et dñs: Hoc est maxim? et p̄mū
mādatū. maximū inqz dignitate: qz d ma
ximo. i. de deo diligēdo. Et p̄mū in inten
tione subētis. Finis em in intētiōe p̄cedit
ea q̄ sunt ad finē.

Scdō ponit rē. dices:
Scdm aut sile est hūc. Nō eqle dr: sed sile
qz de actu sili. s. de dilectione: vel de re sili
deo. s. de hoie q̄ est imago dei: in q̄ etiā dō
diligis sicut rex in sua imāgie honorat: vt
dicit Chrys. Et ponit illd scdm dī. Dilig
ges primū tuū sicut teipm. i. ad id ad qd
teipm. s. ad iusticiā et salutē: et eo ordine q̄
teipm. s. pl? aiaz qz corp?. Jō dr Aug. U
de pus si iā nosti diligere teipm: et p̄mitto
tibi primū quē diligas sicut teipm. Si aut
nō nosti diligere te: timeo ne decipias pri
mū sicut te. Tertio ponit illoꝝ duoz
mādatoz pfectiōez dī. In his duobz mā

dati? tota lex p̄dēt et p̄phe. Ro. xij. Ple
nitudo legē est dilectio: q̄ vtriqz dilectio dī
et p̄mi forte facit aim ad oia bona exequi
da et mala sustinēda. Can. vi. Fortis ē vt
mors dilectio. Exem. in li. de apibz. Cui
quidā canonic? reglar? dicit? Joānes pos
lin? p̄dicaret in moasterio catipratēsi can
onicoꝝ reglarū iuxta cameracū i festo
aploꝝ Philippi et Ja. Et verbū illd dñi
cū h̄ret in manibz Qui manet in mez ego
in eo: hic fert fructū mltū. Et crebz p̄fati
onibz illi p̄bo insisteret: p̄go qdam anicla
feruētissima spū cepit p̄mo intra se fremē
re: p̄ nimio ardore deuotiōis in oibz mē
bris Juri. Sed cū ter aut q̄ter rep̄meret
circūuentū pulsibz sociat? tandē p̄dicit?
religiosus inseparabile brē aie vniōne cū dō
cōmixture aq̄ et vini p̄pauit. Quo Adito
spūs dicte p̄guinis cor ei? q̄si mustū absqz
spiraculo lagūculam rūpere solet: cū san
guinis effusioe et clamore dirupit: et sic ip̄a
in p̄spectu oim expirauit. De dilectiōe at
p̄mi habem? notabile exemplū in bea
to Joāne eu āgelista q̄ tāfreq̄ter discipu
lis dicebat: Filii diligite alteruz. Cū
qz interrogaret eū tāsepe hoc diceret. Re
spondit: quia p̄ceptū dñi est. Uñz Pau
lus Ro. xij. Qui diligit primū: legem
impleuit.

Tertio art. Aud. rē. Nō est q̄ p̄ren
dum de diuinis mandatis: qm oia
p̄tinent ad dilectionē que facilis est cum
sit actus voluntatis. Audite peccatores
An nō timetis damnari qui quidie cōtra
dei mandata facitis. Forte dicitis: Deus
non est ita terribilis sicut olim fuit Ade.
Dicūt etiā aliqui q̄ hoc faciebat ad ter
rendū nos: sicut et de diluuiō rē. et de pu
nitione Chore Aume. xvj. Et ita de mult
tis alijs Cūne legis transgressoribz: Au
dite quid dicat lex. Si imp̄ialis maiestas
.i. de legibus. Sentētia cōtra aliquē da
ta pro aliquo casu nedū pro illo: sed etiā p
oibus seq̄abus similis offense debet ser
uire. Et decretalis de excessibus prelatoꝝ
rum. ca. j. Pro vestris excessibus vos tā
liter puniemus q̄ timore pene vestre ce
teri a similibus abstinēbūt. Nam punitio
vni? oz esse metus mltoz. Pōe exēplū iu
ra legē. qd q̄mō dicit? o peccatores. Audite

lesum dicere: Bar. xij. Quod autem vobis dico: oibz dico vigilate. Et que vigilabimz quod horredum est incidere in manu dei vtriusque. Heb. x.

Dñica. xvij. post Trinitatis.
Sermo tertius.

Quod est.

Et confirmabit vos usque in finem sine crimine in die aduentus domini nostri iesu christi. Cor. i. Si ei? manseritis data obseruetis: confirmabit vos etc. vbi scripta cõtemplanda.

Primũ desideranda pmissio. Confirmabit vos.

Secundũ pmissionis procuranda cõditio sine crimine.

Tertium eiusdem p̄tinuatio. Et iterum in die domini etc. vsq; in finem. De his tribz. i. De v. p̄p̄e p̄ficiet: p̄firmabit: solidabitq;.

Quod etc.

Primo ar. An lex vet? sit grauior nõ uera? nõ. Ars et virtus sũt circa difficultate: vbi maior p̄tus: ubi maior difficultas: s; maior est p̄tus in lege noua. Contra. Matt. xj. Jugum meum suauis est: et iugum iudei leue. Rñder Bo. i. iij. dist. xl. De duabz legibz est loq; tripliciter. Primo mõ rone p̄ceptoz obligãtũ: sic q̄ntũ ad numerũ lex vet? erat grauior p̄ multitudinẽ iudicialiũ et ceremonialiũ. Quãtũ p̄ ad p̄fectionẽ et arduitate: q̄ntũ et difficult? est euãgelium. Secũdo mõ rone affectionum monerũ. et sic leu? est euãgelium: ad cuius obfuantia moner amor q̄ alleuiat on? q̄ vetus lex ad cui? obfuantia monebat timor cui iuncta erat grauis punitio: qd̄ figuratũ fuit. Exo. xvij. vbi dicit q̄ man? moysi erat grauis. Tertio mõ rone sacramentoru adiuuantiũ: et sic multũ leuior est lex noua q̄ vetus: quia sacra ve. le. multũ habebant p̄d̄ et; et pax de efficacia p̄tus. Ecõtra p̄o sacra noue leg; parua hñt difficultatẽ et mltã utilitatẽ. Ad illud autẽ qd̄ obijci dicitur qd̄ p̄t? est d̄r circa difficile ipi nature p̄uate p̄tute: nõ ar respectu nature iformate et p̄t am eleuate. Hec Bo. Pro fũd. In hũanis opibz grauitas et difficultas puenit p̄lex q̄ ex voluntate. Nã vt dicitur Telectius. Nulla est tã facilis res q̄n difficultis

lit: quã iuit? facias. Jo Sã ad Lu. Da operã ne qd̄ vnq; inuit? facias. Involente nõ est necessitas. Qui iperta libes accipit p̄p̄e acerbissimã fuitur; effugit. Eũ q̄ q̄ritur de grauitate leg; nõ. ac. ve. etc. Dic rñ. vrs. Et q̄ p̄clude q̄ deuotio multũ alleuiat opus. Vñ Ber. Vbi amor nõ labor s; sapor. et Aug. Dia seua et imantia: facilia et p̄pe nulla facit amor. Sed hoc nũc impletur p̄pheta pauli dicentis. ij. Tim. iij. Erũt hoies seipos amãtes: etc. seq̄t s; hne affectioẽ etc. De q̄ sũt sine affectioẽ sp̄aliũ: s; mlti afficiũt ad carnalia: multũ sũt sine affectioẽ sp̄aliũ: et op̄a nõ sũt deo accepta. Figura. Leuit. ij. p̄cipitur thus poni i sacrificijs. Et Leuit. vj. Ignis in altari sp̄ ardebit: quẽ nutriet sacerdos subijciens ligna manu per singulos dies. Per thus s; q̄ deuotio q̄ et p̄ ignẽ s; q̄ ignis deuotiois nutriendus est p̄ ligna bonaz p̄siderationũ. Vbi autẽ est huius deuotio: nihil est graue. Vñ et Exo. xvij. postq; dictũ est q̄ erãt man? moysi graues. Aaron et hur posuerũt lapidẽ sub p̄ eũ et sustinabant man? ei?. Aaron interpretat mōs fortis sine mōtanus: et s; q̄ eleuationẽ mētis celestia. Et hur interpretat lumẽ aut ignis seu icedũ: et s; q̄ feruorẽ deuotiois. Isti duo sustinet et alleuiat man?. i. op̄a subijciendo lapidẽ. i. ch̄m cui? cõsideratio oia reddit leuia. Vñ sup illd. j. Jo. v. Mandata ei? graua nõ sũt. Glo. Habeti charitatẽ.

Secũdo ar. In p̄ced. etc. In isto dicentẽ dũ de p̄uosa phariseoz p̄futatione. Quẽm vt ait Chrysostomus. iudei existimantes ch̄m purũ hoiem eẽ tentabãt eũ: neq; tentassent si filiũ de credidissent: iõ volens eis ostendere qd̄ de? erat: talẽ interrogatõne eis p̄posuit: dicens. Quid vobis videt de ch̄o. i. de messia p̄missõ cui? fili? est. Hoc iõ forte q̄rit: quia ex q̄ totã legẽ direxerat ad duo madata dilectiois: vult ostendere hec duo madata reduci ad vnũ diligibile qd̄ est ch̄s. Nihil em̄ diligit tãq; deus et p̄xim? nisi ch̄s. Dicit et David: credentes illũ eẽ purũ hoiem. At illis: arguẽdo in trũ. Quõ si ch̄s est pur? hõ vt creditis: dauid eũ in sp̄scro vocat eum dñm suũ: qd̄ nõ liceret si eẽt fili? ei?. Dicit et dauid. Dixi dñs dño meo: sede a dextris